

Nd.

520. Nefndarátt

um frumv. til laga um breyting á lögum nr. 53, 27. júní 1921, um hvíldartíma háseta á íslenskum botnvörpuskipum.

Frá minni hluta sjávarútvegsnefndar.

Árið 1920 tók einn besti aflamaður íslenskra skipstjóra upp þá venju, að láta háseta sína njóta minnst 6 tíma hvíldar á sólarhring, og þótti þegar gefast svo vel, að fullvist er, að eigi hefðu liðið svo mörg ár, að venja sú hefði náð festu á öllum ísl. botnvörpum.

Það sætti því undrum, að einmitt árið eftir fann löggjafarvaldið ástæðu til að grípa inn í eðlilega rás viðburðanna og lögfesta þegar í stað 6 tíma minsta hvíld á sólarhring fyrir sjómenn á botnvörpum. Voru afskipti þau að visu óskadleg, en með öllu óþörf.

Nú er að nýju farið fram á, að löggjafinn lati málið til sín taka, að þessu sinni með því að lögfesta 8 stunda minsta hvíld á sólarhring.

Sjávarútvegsnefnd hefir eigi orðið á eitt sátt um málið. Meiri hlutinn vill samþykkja frumv., en minni hlutinn vill fella það, meðal annars af þeim ástæðum, er nú skulu greindar.

Það er alkunna, að útgerðin stendur nú svo höllum fæti, að mjög varhugavert verður að teljast að leggja á hana nýja bagga. Minni hlutinn telur líklegt, að hvíld sú, er sjómenn nú hafa, sje það mikil, að ekki sje þess að vænta, að af aukinni hvíld leiði meiri vinnu á sama tíma. Það yrði því óhjákvæmileg afleiðing af lögfestingu 8 stunda minstrar hvíldrar, að sjómenn yrðu sjálfir að greiða hina auknu hvíld með lækkun kaupsins, en það telur minni hlutinn óvíst og jafnvel ólíklegt, að sjómenn vilji.

Það er ekki upplýst í málinu, að sjómenn þarfnist þess hvíldarauka, sem nú er farið fram á. Atvinnurekstri þeim, er hjer ræðir um, er venjulega þannig hagað, að stundaðar eru saltfiskveiðar um 3 mánuði ársins, en ísfiskveiðar 6–7 mánuði, og eru saltfiskveiðarnar aðalannirnar, og hvíld sjómanna venjulega minst þá mánuðina. En þó er það svo, að jafnvel þennan annatíma njóta sjómenn miklu lengri hvíldar en 6 tíma á sólarhring að meðaltali, því auk þeirrar hvíldar í hverri veiðiför, er þeir fá meðan skipin sigla í og úr höfn -- en til þess

fara 20 tímar til 3 sólarhringar — eiga sjómenn algert frí meðan skipin eru allerand og fermd. Og loks er þess að geta, sem mestu varðar, að undantekningalítið njóta sjómenn mikillar hvíldar á annatímanum fyrir það, að veiði verður eigi stunduð sakir óveðurs. Þessu til sönnunar skal á það bent, að verði veiði stunduð samfleytt á vertíð, varir veiðiförin aðeins 5—6 daga, en svo miklar eru frátafir, að venjan er sú, að sjaldnast koma skipin tíðar í höfn en á 10—16 daga fresti.

Um þann tíma ársins, sem ísfiskveiðar eru stundaðar, er óþarft að fjöl-yrða. Veiðiförin, að meðtaldri siglingu milli landa, varir venjulega 4 vikur. Aflist vel, er hægt að fylla skipin á 4 dögum, þótt hitt sje tíðast, að sakir gæftaleysis og aflatregðu gangi til þess 10—14 dagar, en nokkru lengri tími til siglinga og dvalar í höfnum. Með geta því fyllilega treyst því, að sjómönnum verði ekki ofboðið með vinnu þennan tíma ársins, enda mun tæplega nokkur manna þeirra, er hlut eiga að máli, halda því fram.

Til frekari skýringar skal þess getið, að það er venja, að meðan skipin sigla milli landa, fái nokkur hluti háseta landvistarleyfi, en halda þó fullu kaupi.

Minni hlutinn viðurkennir fyllilega óvenjulegt atgervi íslenskra sjómanna, en hver og einn, sem sjeð hefir þann hóp, getur gengið úr skugga um, að mönnum þessum hefir til þessa ekki verið *ofboðið* með vinnunni, enda þótt enginn gangi þess dulinn, að oft er vinna þeirra óvenjulega löng og ströng.

Minni hlutinn hefði óskað þess, að mál þetta yrði sent útgerðarmönnum og jafnvel einkum skipstjórafelaginu til umsagnar. Það hefir þó eigi verið gert. Minni hlutinn telur þó málið það vel upplýst, að rjett sje að leggja til, að frv. verði felt.

Alþingi, 5. maí 1927.

Ólafur Thors, Sigurjón Jónsson.
frasm.